

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1519, Latvija ♦ tālr. 67013101 ♦ fakss 67280882 ♦ e-pasts: pasts@em.gov.lv

R ī g ā

04.08.2011. Nr. 423 - 1 - 7693

Uz 07.06.2010. Nr.01-06/445

un 30.05.2011. Nr.11-04/2

Valsts kancelejai Krīzes vadības padomes sekretariātam

Par Krīzes vadības padomes
2011.gada 26.janvāra sēdes protokola
Nr.19 2.§ 2.punkta un 3.§ 6.punkta
un 2011.gada 23.maija sēdes
protokola Nr. 20 1.§ 2.punkta izpildi

Ekonomikas ministrijā 2011.gada 14.februārī saņemta Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta 2011.gada 10.februāra vēstule Nr.N-22/248, ar kuru nosūtīta Krīzes vadības padomes 2011.gada 26.janvāra sēdes protokola Nr.19 (turpmāk – Protokols Nr.19) kopija. 2011.gada 1.jūnijā Ekonomikas ministrijā saņemta Krīzes vadības padomes sekretariāta 2011.gada 30.maija vēstule Nr.11-04/2, ar kuru Ekonomikas ministrijai nosūtīta Krīzes vadības padomes 2011.gada 23.maija sēdes protokola Nr.20 (turpmāk – Protokols Nr.20) kopija.

Ekonomikas ministrija, izpildot Protokola Nr.19 2.§ 2.punktu, informē par sekojošo.

Ekonomikas ministrija rosināja veikt grozījumus Aizsargjoslu likumā, precizējot Aizsargjoslu likuma 61. pantā esošo regulējumu bīstamo koku ciršanai elektrolīniju aizsargjoslās un ārpus tām, kā arī precizējot procedūru bīstamo koku ciršanai ārkārtas situācijās (Meža likuma izpratnē), paredzot pagarinātu termiņu meža īpašnieka informēšanai par nocirstajiem kokiem, kā arī paredzot, ka informācijas sniegšana šādās situācijās notiek ar plašsaziņas līdzekļu palīdzību.

Likumprojektā paredzēts definēt jēdzienu „elektrolīniju trase” - elektrolīniju darbības nodrošināšanai paredzēta dabā esoša josla, kas uzturama brīva no kokiem un krūmiem. Paredzēts papildināt 16.pantu attiecībā uz aizsargjoslu platumu, atsevišķi izdalot aizsargjoslu elektrolīnijām, kas šķērso vai atrodas blakus meža teritorijai. Tā kā tieši mežos koku krišana radījusi nozīmīgāko kaitējumu un turpmāk var radīt līdzīgas situācijas, likumprojektā tiek noteikts,

ka šajās teritorijās aizsargjoslas platums būs 30 m uz katru pusi abpus līnijai. Lai mazinātu līdzīgu gadījumu rašanos, gaisvadu līnijas pakāpeniski tiks nomainītas pret zemē ierīkotām kabeļu līnijām. Lai meža teritorijā būtu iespējams veikt šo līniju ekspluatāciju, bojājumu novēršanu, lai varētu pārvietoties ar speciālo tehniku, nepieciešams palielināt kabeļlīnijas trasi un aizsargjoslu mežā līdz 3 metriem (šobrīd 2 metri).

Likumprojekts paredz precizēt 45.pantā noteiktos aprobežojumus aizsargjoslās gar elektriskajiem tīkliem attiecībā uz koku audzēšanu. Ārpus trases (trasē kokus nedrīkst audzēt arī šobrīd) tiek noteikti koku augstuma ierobežojumi meža teritorijā 30 m platā joslā uz katru pusi abpus līnijai, - 110 un 330 kV elektrolīnijām, – aizliegums audzēt kokus un krūmus augstākus par attālumu no koka sakņu kakla līdz elektrisko tīklu gaisvadu līnijas malējam vadam. 61.pantā precizēta apdraudošo koku definīcija, papildinot apdraudošo koku definīciju ar papildus pazīmēm. Precizēta apdraudošo koku ciršanas kārtība elektrolīniju aizsargjoslās (trasēs), ārpus tām, kā arī ārkārtas situācijās. Paredzēts pagarināt termiņu meža īpašnieka informēšanai par nocirstajiem kokiem. Likumā nepieciešams skaidri noteikt, ka saistībā ar to, ka aizsargjoslā nedrīkst audzēt kokus, un ka ir jāizcērt apdraudoši koki (sabiedrības interesēs, lai nodrošinātu nepārtrauktu elektroapgādi), šāda ciršana veicama bez atlīdzības maksāšanas meža īpašniekam. Likumprojekts paredz, ka ārpus trases koku ciršanu veic īpašnieks. Savukārt, ja īpašnieks to neizdara, kokus izcērt elektroapgādes objekta valdītājs.

Lai nodrošinātu sabiedrības intereses uz kvalitatīvu elektroapgādi, kā arī lai neradītu negatīvu ietekmi uz elektroenerģijas tarifa izmaiņām, nepieciešams likumā viennozīmīgi noteikt, ka, mainot aizsargjoslas vai trases platumu, izcērtot kokus, netiek piemēroti transformācijas noteikumi, kā arī netiek maksāta atlīdzība par papildus aprobežojumiem, koku, krūmu un zaru ciršanu vai likumā noteikto aizsargjoslā atļauto koku augstuma nodrošināšanu. Pārejas noteikumos tiek noteikts, ka meža zemes īpašnieki pārejas periodā – līdz 2027.gada 31.decembrim nodrošina koku nepieciešamo augstumu aizsargjoslā gar 110 un 330 kV elektrolīnijām (ārpus trases, 30 m uz katru pusi no malējā vada) bez atlīdzības, ienākumus šīm darbībām gūstot no nocirsto koku realizēšanas.

Grozījumu Aizsargjoslu likumā izstrādes procesā tika iesaistītas vairākas institūcijas, tajā skaitā, Zemkopības ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Tieslietu ministrija, AS „Latvenergo”, AS „Sadales tīkls”, AS „Augstsprieguma tīkls”, AS „Latvijas Elektriskie tīkli”, Meža īpašnieku biedrība.

Uz 2011.gada jūlija beigām ir panākta vienošanās par bīstamo koku izciršanu elektrolīniju aizsargjoslās un ārpus tām, par koku audzēšanas ierobežojumiem elektrolīniju aizsargjoslās, taču nav panākta vienošanās ar Zemkopības ministriju un Meža īpašnieku biedrību jautājumā par atlīdzības nemaksāšanu meža īpašniekiem par minēto aprobežojumu noteikšanu.

Līdz šim visas iesaistītās puses ir vienojušās par likumprojekta redakciju,

kas paredz, ka, ja meža īpašnieks neizcērt apdraudošos kokus vai pārkāpj noteiktos koku audzēšanas aprobežojumus, šādus kokus ir tiesīgs izcirst elektroapgādes objekta īpašnieks par to nemaksājot atlīdzību meža īpašniekam.

Tāpat nav panākta vienošanās par meža īpašnieka un elektroapgādes sistēmas operatora rīcību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un Natura 2000 teritorijās, ievērojot likumprojektā noteiktos pienākumus.

Likumprojekts „Grozījumi Aizsargjoslu likumā” šobrīd tiek precizēts un tuvākajā laikā tiks nosūtīts atkārtotai saskaņošanai Ministru kabineta 2009.gada 7.aprīļa noteikumu Nr.300 „Ministru kabineta kārtības rullis” paredzētajā kārtībā.

Ekonomikas ministrija rosināja veikt grozījumus Meža likumā, taču Zemkopības ministrija, ievērojot nepieciešamību, cita starpā, noteikt skaidru kārtību koku izciršanai ārkārtējās situācijās, ir izstrādājusi grozījumus Meža likumā, kas 2011.gada 12.maijā tika skatīti Saeimā 1.lasījumā. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš 2.lasījumam beidzās 2011.gada 31.maijā.

Jautājumā par grozījumiem Autoceļu likumā, Ekonomikas ministrija rosināja noteikt, ka „*Veicot autoceļu būvniecību, ceļa zemes nodalījuma joslā tiek paredzēts inženierkomunikāciju koridors. Inženierkomunikāciju koridora ierīkošanas un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabinets*”. Pret šādu grozījumu kategoriski iebilda Satiksmes ministrija, norādot, ka autoceļu josla ir paredzēta autoceļa apkalpošanai un nekāda cita veida darbība autoceļu nodalījumu joslās nav pieļaujama.

2011.gada 18.martā stājās spēkā grozījumi Enerģētikas likumā, kas nosaka, ka energoapgādes komersantam ir tiesības veikt jebkura sava objekta rekonstrukciju vai modernizāciju, savlaicīgi par to informējot zemes īpašnieku. Zemes īpašniekam pienākas vienreizēja samaksa saskaņā ar šā likuma 24.pantu, ja rekonstrukcijas rezultātā palielinās energoapgādes komersanta objekta vai aizsargjoslas ap vai gar šo objektu aizņemtā zemes platība. Šādā veidā tiek atvieglota elektroapgādes objektu rekonstrukcijas veikšana, jo nav nepieciešams saskaņojums ar zemes īpašnieku, bet pietiek, ja sistēmas operators zemes īpašnieku par rekonstrukcijas darbiem tikai informē.

Attiecībā uz Protokola Nr.19 3.§ 6.punktu un Protokola Nr.20 1.§ 2.punktu, Ekonomikas ministrija informē par sekojošo.

Jautājumā par hidroelektrostacijām (*turpmāk – HES*) saskaras vairāku institūciju kompetences:

- 1) Zemkopības ministrija izstrādā un īsteno politiku meliorācijas jomā, kura saskaņā ar Meliorācijas likuma 1. panta 2. punktu ietver arī HES, bez tam Zemkopības ministrija ir izstrādājusi Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumus Nr. 261 „Meliorācijas

sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība”, kas ir piemērojami, veicot HES būvniecību;

- 2) Ekonomikas ministrija, atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 22. pantam, Ministru kabineta 2009. gada 11. augusta noteikumos Nr. 883 „Noteikumi par atļaujām elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai” noteiktajā kārtībā, izsniedz atļaujas jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai;
- 3) vietējā pašvaldība nodrošina būvniecības procesa norisi un kontroli, atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 261 „Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība”, kā arī citiem būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem;
- 4) Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde, atbilstoši Ministru kabineta 2003. gada 23. decembra noteikumiem Nr. 736 „Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”, izsniedz ūdens lietošanas atļaujas HES hidrotehnisko būvju darbībai;
- 5) Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (*turpmāk – SPRK*), atbilstoši likumam „Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu”, izsniedz HES hidrotehnisko būvju drošuma sertifikātus, kā arī veic HES hidrotehnisko būvju drošuma un ekspluatācijas atbilstības uzraudzību.

Valsts prezidents 2011.gada 28.jūlijā ir izsludinājis grozījumus likumā „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”, ar kuriem, cita starpā, grozīts likuma 9.panta pirmās daļas 10.un 11.punkts, tos no likuma izslēdzot, tādējādi, ņemot Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai funkciju uzraudzīt hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošuma un ekspluatācijas atbilstību atbilstoši likumam “Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu”. Likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” papildināts ar Pārejas noteikumu 24.punktu, kas nosaka, ka šā likuma 9. panta pirmās daļas 10. un 11.punkta izslēgums stājas spēkā 2012.gada 1.jūlijā.

Bez tam administratīvi sodošā funkcija par pārkāpumiem saistībā ar mazo HES ekspluatāciju ir gan vietējai pašvaldībai, gan Valsts vides dienestam un tā struktūrvienībām, gan SPRK, gan arī Zemkopības ministrijas padotības iestādei Lauku atbalsta dienestam.

No iepriekšminētā izriet, ka mazo HES uzraudzībā ir iesaistīts pietiekoši liels iesaistīto institūciju skaits, taču to savstarpējās darbības nav koordinētas, kā arī, ņemot vērā ierobežotos resursus, nereti pārbaudes netiek veiktas tik bieži, cik būtu nepieciešams. Tā, piemēram, no 154 esošajiem HES, 2010. gadā SPRK ir veikusi pārbaudes 18 HES hidrotehniskajās būvēs, kuru laikā nav konstatēti būtiski būvju drošuma vai ekspluatācijas pārkāpumi, kā arī pagarināti 5 HES

hidrotehnisko būvju drošuma sertifikāti un izsniegts viens jauns sertifikāts, savukārt 2011. gadā SPRK ir plānojuši veikt 30 HES hidrotehnisko būvju pārbaudes, jo ņemot vērā ierobežotos SPRK resursus, mazo HES uzraudzība tiek īstenota faktiski tikai veicot nepieciešamās darbības HES hidrotehnisko būvju drošuma sertifikāta saņemšanai vai pagarināšanai.

Ievērojot iepriekšminēto, Ekonomikas ministrija uzskata, ka mazo HES uzraudzības un regulācijas pilnveidošanai nepieciešama ciešāka sadarbība starp augstākminētām HES uzraugošajām institūcijām un, lai nodrošinātu tiešu un nepastarpinātu HES uzraudzību ir nepieciešams izveidot valstī vienotu energotehniskās uzraudzības institūciju, kas vienlaikus varētu pildīt arī citas funkcijas enerģētikas jomā.

Lai atbildīgie dienesti spētu laicīgi reaģēt uz apdraudējumu, ko rada HES pārplūšana, būtu nepieciešams izstrādāt vienotu datu bāzi, kurā būtu apkopota informācija par HES, to atrašanās vietu, īpaša atzīme par regulāri pārplūstošu teritoriju, HES īpašnieka kontaktinformācija, ātrākai saziņai ar HES īpašnieku vai valdītāju.

Valsts sekretārs

J.Pūce

I.Ruško
67013173

[Signature]
04.08.2011

[Signature]
04.08.2011
Direktors
D.Merirands

[Signature]

04.08.2011

[Signature]
-08-2011